

תאילנד

בחודש יולי 2011 זכתה יינגלאק צ'ינגוואט, אחותו הצעירה של ראש הממשלה הגולה תאקסין צ'ינגוואט, ברוב עצום בבחירות, והביאה עמה הבטחה ליציבות המיוחלת בתאילנד לאחר כמה שנים של תהפוכות פוליטיות. הממשלה החדשה עדיין לא קיימה את ההבטחות שנתנה בראשית דרכה להעניק עדיפות לטיפול בבעיותיה הרבות של תאילנד בתחום זכויות האדם. בחודשים אוקטובר ונובמבר נפגעו הבירה בנגקוק ו-23 מחוזות נוספים מהשיטפונות החמורים ביותר במדינה מזה עשרות שנים, שעקרו מבתיהם מאות אלפי אנשים והסבו הרס עצום לפרנסה ולכלכלה.

מתן דין וחשבון על אלימות פוליטית

בין החודשים מארס ומאי 2010 נהרגו לפחות תשעים בני אדם ולמעלה מאלפיים נפצעו במהלך עימותים פוליטיים אלימים. ההרג נגרם בעקבות שימוש מיותר בכוח קטלני בידי כוחות הביטחון התאילנדיים, התקפות של גורמים חמושים הפועלים בשיתוף עם החזית המאוחדת לדמוקרטיה נגד דיקטטורה, המוכרת בשמה "החולצות האדומות", והסתה לאלימות בידי כמה ממנהיגי החזית המאוחדת.

בחודש ינואר 2011 הכריזה המחלקה לחקירות מיוחדות במשרד המשפטים על תוצאות החקירות הראשוניות בנוגע לאלימות. המחלקה הצהירה על מעורבותם של חיילים ב-13 מקרי מוות, ועל מעורבותם של גורמים חמושים בחזית המאוחדת ב-12 מקרי מוות נוספים. אולם, בהיעדר שיתוף פעולה מצד המשטרה הושהו המאמצים לפתוח בחקירות מקרי מוות שיובילו להעמדות לדין. בחודש ספטמבר מינתה ראש הממשלה יינגלאק את הגנרל פריווואן צ'אמאפונג, גיסו של תאקסין, למפק"ל המשטרה הלאומית, והבטיחה בפומבי לשים קץ לעיכובים אלה.

מצבן של החקירות בנוגע לפשעים שבוצעו כביכול בידי "שחורי החולצות" הלוחמניים מהחזית המאוחדת נותר מעורפל, כשממשלתה של יינגלאק מכחישה את קיומו של הארגון. כמה מהאנשים שהואשמו בביצוע התקפות קטלניות נגד חיילים, שוטרים וקבוצות המתנגדות לחזית המאוחדת שוחררו בערבות. בחירתם של 12 מנהיגים בכירים בחזית המאוחדת כחברי פרלמנט מטעם מפלגת "למען תאילנדים" השלטת עוררה חששות כבדים כי יוכלו לנצל את השפעתם הפוליטית ואת חסינותם הפרלמנטארית כדי לחמוק ממתן דין וחשבון על חלקם באלימות של שנת 2010.

יינגלאק הבטיחה את תמיכתה המלאה לעבודתה של ועדת האמת והפיוס של תאילנד, שהוקמה על-ידי ממשלתו של אַבְּהִיסיט. נַגְ'גִ'בַּה כדי לבחון את האלימות הפוליטית, אך עד עתה לא העניקה לוועדה זו את הסמכות לזמן עדים, ובכך הותירה אותה ללא יכולת לקבל מידע מלא בנוגע לתכניות לפריסה בשטח ולפעולות של כוחות הביטחון, לדוחות נתיחה, לעדויות של עדי ראייה ולתצלומים וחומרי וידיאו שצולמו על-ידי הצבא והמשטרה.

בתחילת עבודתה מצאה הוועדה כי ממשלת וג'יבַה הפעילה על גורמי אכיפת החוק לחץ להעמיד לדין מאות מפגינים מן השורה מהחזית המאוחדת, להאשימם בעבירות פליליות חמורות ולהחזיקם במעצר לפני משפט למשך חודשים ללא אפשרות לשחרור בערבות. בחודש ספטמבר הכריזה הממשלה כי תבחן את ההאשמות נגד מפגינים אלה ותוודא שהיחס שהם זוכים לו עולה בקנה אחד עם כללי ההליך ההוגן ועם מחויבויות בתחום זכויות האדם. הוועדה גם המליצה לייסד מנגנון מיוחד אשר יעניק פיצויים הולמים וסעד נוסף לכל קרבנות ההתעללות והאלימות הפוליטית.

ההתקדמות בחקירתן של עבירות פליליות שביצעו חברי ברית העם למען הדמוקרטיה, המכונים "החולצות הצהובות", במהלך הפגנות שהתקיימו בשנת 2008 הייתה איטית גם היא. בנוסף, שוטרים ופוליטיקאים הנתפסים כאחראים לשימוש המפורז בכוח נגד מפגיני ברית העם שקיימו עצרות מול הפרלמנט ב-7 באוקטובר 2008 ממשיכים ליהנות מפטור מעונש.

הממשלה, שבמסגרתם היו אמורים להפיק תכניות אקטואליה פרשניות לרדיו ולטלוויזיה בתשדורת ארצית.

אלימות והפרת זכויות האדם במחוזות הגבול הדרומי

מורדים בדלנים מהרשת הרופפת של חזית המהפכה הלאומית (BRN-Coordinate) המשיכו לתקוף אזרחים במחוזות הגבול הדרומי. ב-16 בספטמבר נהרגו שישה בני אדם ו-118 נפצעו בהתפוצצות מכוניות ואופנועי תופת באזור סו-נגאי קולוק שבמחוז נְרְתִיוואט. מורדים הטמינו מוקשים במטעי גומי כדי לזרוע אימה בקרב האוכלוסייה התאית-בודהיסטית ולכפות על בני קהילה זאת לוותר על בעלותם על המטעים.

קבוצות מורדים המשיכו לפגוע במכוון במורים בבתי ספר המנוהלים בידי הממשלה, ואשר מסמלים עבורם את מאמצי הממשלה לערער את הזהות האתנית המלאית-מוסלמית. ב-6 בספטמבר ירו מורדים למוות במֶרְה קניטֶלְמוֹני באזור קָמָאן שבמחוז יֶלָה, שפכו בנזין על גופתו והציתו אותה. מאז שנת 2004 מורדים הרגו לפחות 148 מורים ובעלי תפקידים רשמיים בתחום החינוך.

כוחות הביטחון הממשלתיים משתמשים לעתים מזומנות בבתי הספר כמגורי חיילים וכבסיסים צבאיים ובכך מעמידים בסכנה תלמידים ומורים ופוגעים בחינוך.

מפקד המחוז הרביעי בצבא, לוטננט ג'נרל (רא"ל) אודֶמְצ'אי תְמָסְרֶרְט התחייב בפומבי כי העדה המלאית-מוסלמית תזכה לראות את הצדק נעשה בכל הנוגע להפרת זכויותיהם. אולם, עד עתה כוחות הביטחון התאילנדיים נאלצו לשלם מחיר מועט, אם בכלל, על הוצאות להורג ללא משפט, על עינויים, על העלמות כפויות ועל הפרות אחרות שהיו אחראים להן. לאחר הירידה החדה שחלה במקרי ה"היעלמות" מאז שנת 2007, נרשמה בשנת 2011 עלייה במספר המקרים החדשים מסוג זה.

מדיניות המאבק בסמים

בחודש ספטמבר הודיע סגן ראש הממשלה צ'לם כי הממשלה תכבד את זכויות האדם ואת כללי ההליך ההוגן בעת יישומה של מדיניות המאבק בסמים. עם זאת, צ'לם הכחיש בפסקנות כל מעורבות רשמית בלמעלה מ-2,800 ההוצאות להורג ללא משפט שנלוו ל"מלחמה בסמים" של ראש הממשלה דאז תאקסין.

החל בחודש ספטמבר הציבה לה ממשלתה של יינגלאק מטרה "לשקם" 400 אלף משתמשי סמים בתוך שנה אחת. במדיניות הממשלה בתחום זה לא חל שינוי ניכר, והיא עדיין מבוססת על מעצר שרירותי של משתמשי סמים והחזקתם במרכזי "שיקום" בכפייה, המנוהלים בעיקר בידי הצבא ומשרד הפנים, ואשר הטיפול כביכול שהם מעניקים מבוסס על תרגילי כושר בסגנון צבאי. העצירים, המוחזקים בדרך כלל בכלא לפני העברתם לשיקום בכפייה, זוכים לסיוע רפואי מועט, אם בכלל, בהתמודדותם עם תסמיני הגמילה.

מגני זכויות האדם

ב-28 ביולי חמושים ירו למוות בפעיל למען איכות הסביבה בשם תונגנק סוקצ'ינדה במחוז סמוט סכון. זאת, על-פי הטענה, כנקמה על הקמפיין שניהל נגד הזיהום שגורמת תעשיית הפחם המקומית. מאז שנת 2001 נהרגו בתאילנד למעלה מעשרים פעילים למען איכות הסביבה ומגני זכויות האדם. חקירות שנוהלו בקשר למעשי ההרג התאפיינו לעתים קרובות בחוסר עקביות, בעבודת בילוש חובבנית, בהימנעותו של משרד המשפטים ממתן הגנה מספקת לעדים ובהתערבות פוליטית במאמצי אכיפת החוק.

הפליטים, מבקשי המקלט ומהגרי העבודה

הרשויות בתאילנד המשיכו להחזיר פליטים ומבקשי מקלט מדיני למדינות שבהן הם צפויים לרדיפה. ב-6 באוגוסט נעצר נור מוחמד, אויגורי במוצאו, נלקח למרכז המעצר למהגרים בבנגקוק, ושם הואשם על-פי חוק ההגירה בכניסה בלתי חוקית למדינה. במקום להביאו למשפט, כפי שמכתיב החוק התאילנדי, הועבר מוחמד ישירות

למשמורת גורמים רשמיים מממשלת סין, ומאז לא נודעו עקבותיו. התנהלותה של סין עד היום בכל מה שנוגע למעצר שרירותי ולעינויים של בני העם האויגורי מלמדת כי למוחמד נשקפת סכנה חמורה של התעללות.

בשני מקרים לפחות בשנת 2011 "הדפו" רשויות תאילנד סירות שנשאו אנשים מבני עם הרוהינגיה מבורמה ומבנגלדש. זאת, על אף טענות על-כך שהתנהלות כזו הובילה בשנים 2008-2009 למותם של מאות בני אדם. לאחר שסיפקו לנוסעים אספקה בסיסית של מים ומזון, הרשויות התאילנדיות גררו את הסירות הרחק לתוך המים הבינלאומיים, ואז התירו אותן והניחו להן להיסחף בזרם. סירה אחת, ובה 91 מבני הרוהינגיה, נתפסה במחוז טראנג ב-22 בינואר ונהדפה בחזרה לים. סירה זו עגנה בסופו של דבר באיי אנדמן וניקובר שבהודו. סירה נוספת, ובה 192 אנשים מבני הרוהינגיה, נהדפה בחזרה לים הפתוח ונסחפה לחבל אַצ'ה שבאינדונזיה.

תאילנד אינה צד לאמנת הפליטים משנת 1951 ואין בה שום חוק המכיר במעמדם של פליטים. למבקשי המקלט ולפליטים הנעצרים צפויות לעתים מזומנות תקופות מעצר ממושכות עד שיתקבלו ליישוב מחדש או יסכימו להישלח בחזרה לארצותיהם. במקרים מסוימים הוחזקו במעצר פליטים סרי לנקים, נפאלים ורוהינגים במשך למעלה משנתיים. ב-6 ביוני שוחררו בערבות 94 פליטים ושני מבקשי מקלט מהקהילה האחמדית הנרדפת בפקיסטן; חלקם הוחזקו במעצר במשך כמעט שישה חודשים.

חוקי העבודה בתאילנד מספקים הגנות מועטות בלבד למהגרי עבודה מבורמה, קמבודיה ולאוס, ואלה נפלו קרבן להתעללות של אנשי משטרה, עובדי ציבור, מעסיקים וגורמים פליליים. סוכנות לרישום מהגרי עבודה ותכנית ל"אימות השתייכות לאומית" מספקות תיעוד חוקי לעובדים, אך אינן עושות כמעט דבר נגד הפטור-בפועל מעונש שמעסיקים המפרים את זכויותיהם של עובדים כאלה נהנים ממנו. מהגרי עבודה עדיין חשופים במידה רבה ביותר לניצול, כשהנשים שבהם סובלות מאלימות מינית ומסחר בעובדות, והגברים מתמודדים עם ניצול חמור בעבודה, ובכלל זה נסחרים לצורך העסקתם בסירות דיג. בחודש אוקטובר תיעדו ארגונים לא ממשלתיים

וכלי התקשורת כיצד המשטרה עוצרת מהגרי עבודה שנמלטו מהשיטפונות בתאילנד, שפגעו במיליוני בני אדם, סוחטת אותם ומתעללת בהם.

גורמי מפתח בינלאומיים

בשנת 2011 הביעו האו"ם, ארצות הברית, אוסטרליה, האיחוד האירופי, שוויץ ונורבגיה תמיכה נחרצת בפיוס פוליטי ובהגברת ההגנה על זכויות האדם בתאילנד, והאיצו בממשלה ובכל הפלגים הפוליטיים האחרים המעורבים בעימותים לפתוח בהדברות ולהימנע משימוש באלימות. שוויץ העניקה לוועדת האמת והפיוס של תאילנד הכשרה וסיוע טכני.

אף כי במהלך הקמפיין שתאילנד ניהלה בשנת 2010 למען הצטרפותה למועצת זכויות האדם של האו"ם היא קיבלה על עצמה התחייבויות רבות בתחום זכויות האדם, רק מעטות מהן יושמו. בחודש ספטמבר אמר שר החוץ התאילנדי סן-פֶּוֹנְג טוֹבְּיַצ'קצ'אֵיקוּל כי מדינתו תשאף לחדש את השתתפותה במועצה למשך מושב נוסף ותנסה לזכות גם במושב לא קבוע במועצת הביטחון של האו"ם.

הקואליציה למאבק בפצצות מצרר מתחה ביקורת נוקבת על תאילנד בגין שימוש בתחמושת מצרר בסכסוך גבולות עם קמבודיה בחודש פברואר 2011. בחודש יוני הודיע שגריר תאילנד לאו"ם בג'נבה, במפגש הביניים הראשון של האמנה הבינלאומית בדבר תחמושת מצרר, כי תאילנד מקווה לאשרר את האמנה "בעתיד הקרוב".